

Handreiking uitwerking PMIEK

12 december 2022

Dit document is opgesteld door de WIP (Werkgroep Integraal Programmeren) en besproken in het Interbestuurlijk Management Overleg energiesysteem (IMO) van de ministeries van EZK, BZK en IenW, IPO, VNG en Netbeheer Nederland. Het beoogt provincies, gemeenten en netbeheerders te adviseren bij het toewerken naar een provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (PMIEK) en heeft geen formele status.

Deze uitwerking bestaat uit drie delen:

- Deel 1: Context PMIEK
- Deel 2: Handreiking afwegingskader PMIEK
- Deel 3: Handreiking product PMIEK

Deel 1 schetst (ter introductie) de context van het PMIEK. In deel 2 wordt ingezoomd op het afwegingskader voor het PMIEK. In deel 3 wordt vervolgens ingezoomd op het product dat het PMIEK dient op te leveren. Deel 2 en 3 zijn handreikingen, als hulpstuk voor de partijen die in de provincie aan het PMIEK werken.

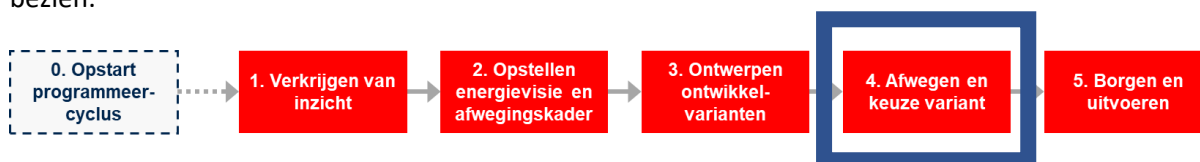
Deel 1: Context PMIEK

1. Over het PMIEK

Wat is een PMIEK?

Bestuurlijk is afgesproken dat provincies, gemeenten, netbeheerders en Rijksoverheid in 2022 starten met regionaal programmeren. Daarbij is afgesproken dat partijen voorjaar (maart) 2023 een eerste Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (PMIEK) opleveren. Deze maart-versie zal veelal nog niet compleet zijn en niet volledig bestuurlijk afgestemd ('bestuurlijke voorzet vanuit de provincie'). Zodat er later ruimte blijft voor verbreding, aanvulling en verdieping.

Het PMIEK is het resultaat van de vierde stap uit het Integraal Programmeren. Een belangrijke randvoorwaarde voor het integraal programmeren is inzicht krijgen in de vraag naar energie-en grondstoffen en daarvoor benodigde infrastructuur. Vraag en aanbod moeten in samenhang worden gezien.

Het PMIEK geeft een overzicht van energie-infrastructuurprojecten van regionaal belang die het meest bijdragen aan het realiseren van de regionale energievisie en het faciliteren van het halen van de regionale klimaatdoelen (voor woningbouw, mobiliteit, bedrijventerreinen, etc.). Het gaat zowel om lokale als provinciale plannen, mits ze optellen tot een project van bepaalde schaal. Projecten in het PMIEK komen voort uit de prioritering van projecten met behulp van het provinciaal afweegkader (opgesteld in stap 2 van het integraal programmeren, zie handreiking in deel 3). Het PMIEK dient als basis voor de vertaling naar (ruimtelijk) beleid van overheden en investeringsbesluiten van netbeheerders.

Wat zijn de doelen van het PMIEK?

- Bevorderen van **maatschappelijke/bestuurlijke keuzen** over benodigde energie-infrastructuur of flexibiliteit in samenhang met de bijbehorende ruimtelijke ontwikkelingen.
- Bevorderen van **realisatie en versnelling** van de energie-infrastructuurprojecten van regionaal belang.
- Borgen dat gewenste **ruimtelijke ontwikkelingen en bijbehorende energie-infrastructuurprojecten in samenhang** worden ontwikkeld door overheden en netbeheerders

Rolverdeling in het PMIEK

Afgesproken is dat per provincie door de provincie, gemeenten en netbeheerders wordt besloten welke partijen op welke manier deelnemen aan het PMIEK-proces. De wijze waarop keuzes tot stand komen en hoe deze worden vastgesteld is ook aan deze partijen en zal per PMIEK verschillen. De startnotities die zijn/worden opgesteld gaan hier duidelijkheid over geven.

Het PMIEK wordt doorvertaald in zowel (ruimtelijk) beleid van overheden als investeringsbesluiten van netbeheerders. Het PMIEK wordt vastgesteld door de partijen op een wijze die nodig is voor deze doorvertalingen, tenminste door GS en betrokken netbeheerders. Uitgangspunt is dat de provincie, gemeenten en netbeheerders streven naar overeenstemming over de programmering. Wanneer dit uiteindelijk niet mogelijk blijkt, bijvoorbeeld vanwege onverenigbare belangenverschillen, kan escalatie nodig zijn via het Huis van Thorbecke (waarbij wordt teruggevallen op de formele bevoegdheden). Wanneer er tussen overheden en netbeheerder(s), tussen provincies of tussen

provincie en Rijk ingewikkeldheden ontstaan – bijv. over provincie-overschrijdende verbindingen – dan kunnen provincie, Rijk of netbeheerders een bestuurlijk overleg initiëren waarin partijen gezamenlijk zoeken naar een (bestuurlijke) oplossing.

Welke projecten komen er in aanmerking voor het PMIEK?

- Het PMIEK kan verschillende typen projecten van regionaal belang bevatten: infrastructuur en flex (opslag, conversie) voor elektriciteit, waterstof, warmte, en mogelijk ook CO₂ of andere dragers.
- Het PMIEK bevat alleen projecten die een extra belang hebben: bijv. omdat het regionale belang van realisatie zeer groot is, omdat er versnelling nodig is, of om omdat in de planvorming aangelopen wordt tegen grote belemmeringen.
- Een project kan enkelvoudig zijn (bijvoorbeeld een uitbreiding van een station), maar PMIEK-projecten zullen vaak clusters van samenhangende ingrepen in de energie-infrastructuur zijn. Bijvoorbeeld een uitbreiding van een station + een nieuw tracé + een nieuw station, die gezamenlijk bedoeld zijn om bijvoorbeeld industrie en woningbouwlocaties in een bepaald gebied te ontsluiten. Een PMIEK-project kan dan ook meerdere investeringen in het investeringsplan (IP) van netbeheerders omvatten.

Wat is het PMIEK niet?

- Het PMIEK is geen overzicht van alle infrastructuurprojecten. Voor het gereguleerde domein zit dat overzicht in de investeringsplannen van de netbeheerders.
- Het PMIEK focust zich op projecten op regionale/provinciale schaal. Eventuele nationale projectvoorstellen voortkomend uit de programmering worden ingebracht in het nationale MIEK proces. Eventuele lokale projecten kunnen door de betreffende gemeente(n) verder worden opgepakt. Daarnaast kunnen er projecten worden ingebracht in het PMIEK-proces, omdat ze wel zijn aangemeld voor, maar niet worden opgenomen in het nationale MIEK. Hoe dit precies werkt, wordt de komende periode verder uitgewerkt.

Wisselwerking PMIEK met nationaal MIEK

- Een goede wisselwerking met het nationale MIEK is van belang. Zowel het nationale MIEK als het PMIEK zijn instrumenten die nog in ontwikkeling zijn en waar nog aan gewerkt wordt. Denk bijvoorbeeld aan de status en doorwerking van deze instrumenten in het investeringsportfolio van netbeheerders en de doorwerking naar het ruimtelijk beleid van de overheden.
- Projecten in PMIEK zijn in principe niet strijdig met Rijksbeleid of nationaal MIEK. Wel kan de provinciale aanpak leiden tot nieuwe inzichten waardoor Rijksbeleid aangescherpt wordt, en kan een PMIEK ertoe leiden dat er nieuwe projecten worden ingebracht in het nationale MIEK.

2. Het PMIEK-proces

Hoe te komen tot een PMIEK?

In [interbestuurlijke afspraken](#) van juli 2021 over het Integraal Programmeren is afgesproken dat in alle provincies gebruik wordt gemaakt van het 5-stappenmodel voor het integraal programmeren, dat is uitgewerkt door de landelijke Werkgroep Integraal Programmeren (WIP). De Ministeries van EZK, BZK en IenW, NBNL, IPO, VNG, NP RES, RVO en TNO hebben dit 5-stappenmodel gezamenlijk uitgewerkt. Voor meer informatie, zie het [Groeidocument integraal programmeren](#). Het PMIEK is binnen deze aanpak de uitkomst van stap 4: afwegen en kiezen.

Op dit moment wordt in iedere provincie gewerkt aan het PMIEK, waarbij deze aanpak als basis dient. Mede op basis van de ervaringen uit de praktijk wordt het groeidocument verder aangepast. De nieuwe uitwerking is vermoedelijk eind december 2022 gereed en zal worden toegevoegd op de website <https://www.rvo.nl/onderwerpen/energiesysteem>.

Deel 2: Handreiking afwegingskader PMIEK

Dit deel biedt een handreiking voor het afwegingskader van het Provinciaal MIEK (PMIEK). De handreiking is een hulpstuk voor de partijen die aan een PMIEK werken, om tot keuzes te komen voor het prioriteren en versnellen van investeringen in regionale energie-infrastructuur – zowel nieuwe als uitbreiding van bestaande infrastructuur.

Dit deel geeft invulling aan de volgende vragen:

1. Wat zijn belangrijkste uitgangspunten voor het afwegingskader?
2. Wat voor type criteria zijn te onderscheiden?
3. Welke criteria worden geadviseerd om te gebruiken?

Notabene:

- Een overzicht van relevante begrippen is toegevoegd als bijlage.
- Om de focus van dit deel op het afwegingskader en de afwegingscriteria te houden is ervoor gekozen om relevante aanpalende vragen – zoals juridische legitimatie, hoe het afwegingskader toegepast wordt en hoe over keuzes gecommuniceerd wordt naar de buitenwereld – niet in dit document te beantwoorden. Voor deze vragen wordt een andere notitie opgesteld.
- Het afwegingskader helpt om binnen het PMIEK de prioritaire investeringen te bepalen, maar is geen prioriteringsrichtlijn voor het investeringsplan (IP) van de netbeheerder. Het doel is wel om te streven naar consensus tussen PMIEK-werkorganisatie en de eigen investeringsafwegingen van de regionale netbeheerder.

1. Uitgangspunten

→ Wat zijn belangrijkste uitgangspunten voor het afwegingskader?

Voor de uitwerking van het PMIEK afwegingskader worden de volgende punten relevant geacht:

Hulpmiddel voor selecteren prioritaire investeringen → Het afwegingskader vormt een hulpmiddel voor het integraal afwegen van investeringen in regionale energie-infrastructuur. Het afwegingskader helpt bestuurders om een keuze te maken welke investeringen prioritair zijn in een gebied. Het afwegingskader heeft niet tot doel om prioritaire investeringen onderling te prioriteren.

Zo groot mogelijke uniformiteit tussen provincies → Voorkeur voor een zo groot mogelijke uniformiteit tussen de afwegingskaders die in de PMIEK's gaan worden toegepast. Dit om keuzes voor buitenstaanders en provincies onderling uitlegbaar te houden en het voor infrabeheerders – die provincie-overstijgende werkgebieden hebben – uitvoerbaar te houden.

Eenvoudig en snel toe te passen → Het afwegingskader dient eenvoudig toe te passen te zijn. Een criterium dient eenvoudig meetbaar te zijn en te voorkomen dat het afwegingskader bestaat uit een te groot aantal criteria. Idealiter neemt het invullen en scoren van een investering voor de PMIEK werkorganisatie max. 4 uur in beslag. Een uitgebreider inzicht per investering – bijv. via een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) – wordt in deze fase van het proces niet nodig geacht. Een MKBA kan op een later moment bij de verdere uitwerking alsnog plaatsvinden.

Transparant maken keuzes → Voor belanghebbenden en buitenstaanders dient duidelijk te worden en uitlegbaar te zijn hoe keuzes tot stand zijn gekomen.

Regionaal maatwerk mogelijk maken → Tussen provincies bestaan verschillen qua energienetwerk, energieverbruik en beleidsprioriteiten. Hoewel uniformiteit een belangrijk uitgangspunt is, dient de handreiking ruimte te bieden voor accentverschillen in de keuzes die in de provincie worden gemaakt.

De meerwaarde van het afwegingskader ligt in de transparantie van het keuzeprocess en het onderliggende gesprek tussen alle betrokken partijen. Het afwegingskader biedt een gespreksleidraad voor het zorgvuldig langslopen van belangrijke elementen bij een investering, om zo de bestuurders beter geïnformeerde keuzes te laten maken.

2. Type criteria

→ Wat voor type criteria zijn te onderscheiden?

Voor het afwegingskader worden drie typen criteria onderscheiden:

Maatschappelijke waarde criteria → Criteria om te bepalen wat de maatschappelijk-economische waarde is van een investering.

- Investering krijgt neutrale beoordeling waarbij wordt beoordeeld of investering bijdraagt aan maatschappelijke waarde.

Systeemtoets criteria → Criteria om te bepalen of investering noodzakelijk is, urgentie heeft en past binnen beleidskaders.

- Investerings die hier niet aan voldoen komen in principe niet in aanmerking voor prioritering of versnelling.

Realiseerbaarheid criteria → Criteria om te bepalen of investering te realiseren valt binnen de gewenste tijd.

- Op hoofdlijnen wordt inzicht gegeven of de investering (te verwachten) belemmeringen kent in ruimte, techniek, draagvlak of middelen.

Al deze typen criteria – die grotendeels kwalitatief van aard zijn – zijn nodig om tot een overkoepelend inzicht te krijgen en om tot een zorgvuldige afweging te komen. De deelnemende partijen in het PMIEK dienen zelf de weging van de criteria te bepalen. Dat kan per PMIEK verschillen.

3. Te gebruiken criteria

→ Welke criteria worden geadviseerd om te gebruiken?

Wij adviseren voor het PMIEK de volgende criteria te gebruiken:

criterium	Type criteria	Te onderzoeken vraag	Advies	Door
A. Maatschappelijk doelbereik	Maatschappelijke waarde	In welke mate worden met deze investering (welke) (ruimtelijke) ontwikkelingen geacommodeerd?	Hoog / gemiddeld / laag doelbereik	Werkorganisatie PMIEK
B. Aansluiting energievisie	Systeemtoets	In hoeverre past de investering binnen de energievisie?	Goed / voldoende / slecht passend	Werkorganisatie PMIEK
C. Energie-infra efficiëntie	Systeemtoets	In hoeverre is de investering zinvol vanuit energie-infrastructuur oogpunt?	Veel / gemiddeld / weinig efficiënt	Regionale netbeheerder

D. Energiesysteem alternatieven	Systeemtoets	In hoeverre is de investering noodzakelijk vanuit energiesysteem oogpunt?	Hoge / gemiddelde / lage urgentie	Werkorganisatie PMIEK
E. Maatschappelijke effecten	Maatschappelijke waarde	Wat zijn de overige maatschappelijke effecten van de investering?	Veelal positieve / gemiddelde / negatieve effecten	Werkorganisatie PMIEK
F. Ruimtelijke inpasbaarheid	Realiseerbaarheid	Zijn voor deze investering belemmeringen qua ruimtelijke inpasning te voorzien?	Weinig / gemiddeld / veel inspanningen nodig	Werkorganisatie PMIEK
G. Uitvoerbaarheid overig	Realiseerbaarheid	Zijn voor deze investering overige belemmeringen qua uitvoerbaarheid te voorzien?	Weinig / gemiddeld / veel inspanningen nodig	Werkorganisatie PMIEK
H. Omvang kosten	n.v.t.	Wat is de financiële omvang van de investering?	n.v.t.	Regionale netbeheerder

Het is de bedoeling dat de PMIEK werkorganisatie – of voor criteria C en H de regionale netbeheerder – per investering de te onderzoeken vraag beantwoordt en een (ambtelijk) advies geeft over de scoring. De scoring per investering helpt de bestuurders om vervolgens in een bestuurlijk gesprek de prioritaire investeringen – en niet de onderlinge ranking – te bepalen.

A. Maatschappelijke doelbereik (maatschappelijke waarde; kwantitatief)

In welke mate worden met deze investering (welke) (ruimtelijke) ontwikkelingen geaccommodeerd?

Bij dit criterium wordt getoetst welke en in welke mate (ruimtelijke) ontwikkelingen worden geaccommodeerd met de investering. Per investering wordt in beeld gebracht welke ontwikkelingen worden bediend en wat daarvan de massa is. Dit hoeven niet per sé nieuwe ontwikkelingen te zijn, maar kan ook de leveringszekerheid van een bestaande voorziening betreffen.

Qua accommoderen van ontwikkelingen kan gedacht worden aan: verduurzaming of nieuwbouw van woningen, duurzame opwek op land, wind op zee, verduurzaming of nieuwvestiging van industrie, laadinfrastructuur voor openbaar vervoer of andere vormen van mobiliteit en publieke/maatschappelijke voorzieningen zoals een ziekenhuis. Per ontwikkeling is het relevant om een inschatting te maken van de 'mate van zekerheid' dat de investering gaat plaatsvinden.

De PMIEK werkorganisatie verzorgt de inventarisatie – mogelijk in een tabel – en het advies voor de scoring. De beoordeling of een bepaald aantal veel of weinig is, is afhankelijk van de situatie in de provincie. Bijv. de significantie van 500 nieuwbouwwoningen zal per provincie verschillen.

B. Aansluiting energievisie (systeemtoets; kwalitatief)

In hoeverre past de investering binnen de energievisie?

Bij dit criterium wordt getoetst of de investering past binnen de (uitgangspunten van de) energievisie die voor het PMIEK is opgesteld.

Indien de energievisie in de eerste iteratie (nog) niet is opgesteld, dan kan ook getoetst worden op nationaal, provinciaal en lokaal beleid. Te denken valt aan:

- Nationaal: Klimaatakkoord, Beleidsprogramma Klimaat en Energie van Rijk, (contourenbrief) Nationaal Plan Energiesysteem (NPE).
- Provinciaal: Beleidsprogramma Klimaat en Energie van provincie, energieparagraaf omgevingsvisie.
- Lokaal: Beleidsprogramma Klimaat en Energie van gemeenten, energieparagraaf omgevingsplan.

De PMIEK werkorganisatie – provincie en gemeenten voorop – verzorgt het advies voor de scoring.

C. Energie-infrastructuur efficiëntie (systeemtoets; kwalitatief)

In hoeverre is de investering zinvol vanuit energie-infrastructuur oogpunt?

Bij dit criterium wordt getoetst of de investering bijdraagt aan:

- Oplossen lokale of regionale energie-infrastructuur knelpunten.
- Efficiënte benutting bestaande energie-infrastructuur netwerk – zowel op lokaal, provinciaal als nationaal niveau.

De (regionale) netbeheerder verzorgt het advies voor de scoring. De investering wordt afgezet tegen het IP, de provinciale systeemtoets en I13050. Hoewel netbeheerders alleen verantwoordelijk zijn voor het gereguleerde domein, is de verwachting dat zij – in ieder geval de eerste iteratie – ook (integraal) kunnen adviseren over investeringen met energiedragers uit het niet-gereguleerde domein. De PMIEK werkorganisatie kan ervoor opteren een andere, meer onafhankelijke partij in te schakelen.

D. Energiesysteem alternatieven (systeemtoets; kwalitatief)

In hoeverre is de investering noodzakelijk vanuit energiesysteem oogpunt?

Dit criterium heeft een signaalfunctie, om voor elke investering te onderzoeken of alternatieven voorhanden zijn. Bij dit criterium wordt getoetst of voor de investering voldoende alternatieven zijn verkend en/of toegepast. Daartoe dient per investering een motivatie te worden gegeven op de volgende vragen:

- Zijn alternatieven verkend, of is verzwaring of -uitbreiding van de energie-infrastructuur de enige oplossing?
- Zijn systeemintegratie oplossingen verkend?
- Zijn slimme oplossingen om vraag-aanbod te matchen verkend?

De PMIEK werkorganisatie – provincie en netbeheerders voorop – verzorgt de beantwoording van de vragen en het advies voor de scoring.

E. Maatschappelijke effecten (maatschappelijke impact; kwalitatief)

Welke overige maatschappelijke effecten van de investering zijn te verwachten?

Bij dit criterium wordt getoetst wat de maatschappelijke effecten zijn wanneer de investering wel of niet (versneld) wordt gerealiseerd. Hierbij worden effecten op andere beleidsterreinen,

meekoppelkansen, toekomstbestendigheid en gevolgen bij niet doorgaan van investering bekeken. Daartoe dient per investering een motivatie te worden gegeven op vragen als:

- Wat zijn overige effecten – niet benoemd bij criterium A – als investering (versneld) wordt gerealiseerd?
 - o Denk aan leveringszekerheid, ecologie, armoede en welvaartsverdeling.
- Wat is de impact als investering niet doorgaat of vertraagd wordt?
- Toekomstbestendigheid: kan met zekerheid worden gesteld dat dit een no-regret investering is?
- In hoeverre is er sprake van meekoppelkansen:
 - o Met of tussen sectorale plannen of activiteiten
 - o Met of tussen andere energietoepassingen op deze locatie
- Toekomstbestendigheid: kan met zekerheid worden gesteld dat dit een no-regret investering is?

De PMIEK werkorganisatie verzorgt het advies voor de scoring.

F. Ruimtelijke inpasbaarheid (realiseerbaarheid; kwalitatief)

Zijn voor deze investering belemmeringen qua ruimtelijke inpassing te voorzien?

Bij dit criterium wordt getoetst of voor deze investering de ruimteclaims (qua oppervlakte en locatie) inzichtelijk zijn gemaakt, of mogelijkheden zijn verkend om ruimtebeslag te beperken, of de investering bestemmingsplannen doorkruist en of het impact heeft op bestaande milieu-, geluid- en veiligheidscontouren-wetgeving.

De PMIEK werkorganisatie – provincie en gemeenten voorop – verzorgt het advies voor de scoring.

G. Uitvoerbaarheid overig (realiseerbaarheid; kwalitatief)

Zijn voor deze investering overige belemmeringen qua uitvoerbaarheid te voorzien?

Bij dit criterium wordt getoetst of voor deze investering overige belemmeringen te verwachten zijn waaronder:

- Technisch (o.a. aansluiting nationaal energie-infrastructuur)
- Organisatorisch (o.a. tegenstrijdige belangen)
- Juridisch
- Economisch (o.a. afhankelijkheden tussen investeringen)
- Maatschappelijk (o.a. draagvlak omgeving)

De PMIEK werkorganisatie – netbeheerder en provincie voorop – verzorgt het advies voor de scoring.

NB. Een project met naar verwachting veel belemmeringen, kan nog steeds onderdeel worden van een PMIEK. Juist omdat het project in zo'n geval extra inspanning behoeft.

H. Omvang kosten (kwantitatief)

Wat is de financiële omvang van de investering?

Dit is geen criterium à la de andere criteria. Om het gewicht van een investering te duiden is van belang om een indicatie te verkrijgen van de omvang van de kosten.

De regionale netbeheerder verzorgt een indicatie van de kosten. Mogelijk is dit criterium voor investeringen uit het niet-gereguleerde domein lastig, omdat dat bedrijfsgevoelige informatie kan betreffen.

Notabene: Niet opgenomen criteria

Van een aantal criteria adviseren wij geen eigen criterium op te nemen:

- Urgentie of noodzakelijkheid: zit geborgd bij criteria 'aansluiting beleid' en 'energiesysteem efficiëntie'.
- Klimaatwinst: lastig meetbaar per investering, zit (minder expliciet) geborgd bij criterium 'aansluiting beleid'.
- Kosten-baten: lastig meetbaar per investering, zit (minder expliciet) geborgd in criteria systeemefficiëntie (kosten) en maatschappelijke waarde (baten).

Bijlage deel 2 - Begrippenlijst

PMIEK = Aanpak in provincies die netbeheerders helpt om regionale energie-infrastructuur investeringen te prioriteren, verbinding te leggen met hoofdinfra projecten (zoals aansluiting landelijke waterstofnet) en investeringen te selecteren waarop door overheden en netbeheerders afspraken worden gemaakt om deze versneld te realiseren.

PMIEK werkororganisatie = Team dat in provincie werkt aan het PMIEK. Bestaat tenminste uit medewerkers van provincie, gemeenten en regionale netbeheerder.

MIEK = Programma van het kabinet waarin marktpartijen, overheden en netbeheerders afspraken maken over het versneld realiseren van infrastructuur van nationaal belang, dat bijdraagt aan de klimaattransitie en het verdienvermogen van Nederland. Het MIEK wordt verbreed van de industrie naar de andere sectoren uit het Klimaatakkoord (mobiliteit, gebouwde omgeving, landbouw).

Nationaal afwegingskader = Afwegingskader dat wordt toegepast om MIEK projecten te selecteren en deze versneld te realiseren. Is meer een systeemtoets dan een prioriteringsmechanisme en heeft daarmee een ander karakter dan het PMIEK afwegingskader.

PMIEK afwegingskader = Afwegingskader dat wordt toegepast om regionale energie-infrastructuur investeringen te prioriteren en investeringen te selecteren voor versnelling.

Prioriteringskader = Initiatief van EZK om te komen tot een prioriteringskader voor (in ieder geval landelijke) netbeheerders. Dit kader dient netbeheerders in staat te stellen om te komen tot gedragen keuzen in de volgorde van investeringen en ruimte te geven om voorrang te verlenen aan maatschappelijk urgente uitbreidingen van infrastructuur.

Notabene: Voor de eerste iteratie van het PMIEK is dat prioriteringskader naar verwachting te laat gereed. Zodoende is ervoor gekozen om alvast te starten met de uitwerking van deze handreiking. De intentie is wel om beide kaders bij elkaar te brengen.

Investeringsplan (IP) = Investeringsplan waarin een netbeheerder de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen voor de elektriciteits- en gasnetten voor de komende 10 jaar beschrijft. Wordt elke 2 jaar opgesteld.

Deel 3: Handreiking product PMIEK

Dit deel biedt een handreiking voor het product PMIEK. De handreiking is een hulpstuk voor de partijen die in een provincie aan een PMIEK werken.

1. Inleiding

In [interbestuurlijke afspraken](#) van juli 2021 is afgesproken om in iedere provincie een PMIEK te maken. In dit document is beschreven wat dit PMIEK inhoudt. Door de werkgroep integraal programmeren (WIP) is een aantal elementen uitgewerkt als minimale vereisten voor een PMIEK. Deze minimale vereisten zijn nodig om de volgende zaken goed te kunnen doen:

- Een goede vertaling te kunnen maken vanuit de PMIEK's richting (omgevings)beleid van overheden en investeringsbesluiten van netbeheerders, die inbreng krijgen vanuit verschillende PMIEK's.
- Een goede wisselwerking tussen nationaal MIEK en PMIEK mogelijk te maken, die nodig is om het totale energiesysteem goed te laten functioneren.
- Afwegingen en keuzes te maken indien projecten grenzen van regio's of provincies overstijgen (vanwege provincie-overstijgende verzorgingsgebieden van netbeheerders).

Daarnaast is er uiteraard veel ruimte voor maatwerk in de uitwerking van het PMIEK. Iedere provincie en regio is immers anders.

2. Het product PMIEK

Zoals eerder opgenomen in het Groeidocument Integraal Programmeren bestaat het product PMIEK in ieder geval uit 2 delen: een **projectenlijst** en een **projectfiche** per PMIEK-project. Elke provincie borgt dat deze worden opgeleverd, in nauwe samenwerking met gemeenten en netbeheerders. Vanwege de benodigde uniformiteit in verband met onderlinge vergelijking en doorvertaling richting investeringsplannen is het van belang dat de projectenlijst en de projectfiches worden opgesteld in de formulieren die binnenkort beschikbaar zijn. Iedere provincie is uiteraard vrij om daaraan aanvullend uitwerkingen, rapportages en andere documenten te maken die passend zijn bij de provinciale en regionale context. Deze zijn vormvrij.

Projectenlijst

Een 'projectenlijst' met daarin de geselecteerde PMIEK projecten. Bevat:

- Naam project
- Locatie
- Type infra
- Sectoren en ontwikkelingen
- Betrokken partij(en) infra
- Financiële informatie (dekking, orde grote)
- Planning

In de projectenlijst wordt een overzicht gegeven van alle PMIEK-projecten. In het (beknopte) projectfiche staan per project de gegevens die belangrijk zijn voor de doorvertaling richting

investeringsplannen van netbeheerders en overheidsbeleid. En de gegevens die eventueel nodig zijn om bovenprovinciale of nationale afwegingen te maken tussen verschillende PMIEK's.

Projectfiche per PMIEK-project

Korte (indicatie 1A4) informatie over project voor achtergrondinformatie, deels voortkomend uit de informatie die nodig was voor de bestuurlijke afweging. Bevat:

- + Informatie op projectenlijst
- Omschrijving
- Reden opname / afweging
- Project fase
- Afhankelijkheden van andere projecten
- Afhankelijkheden buiten provincie
- Uitvoeringsafspraken

2. Projectenlijst

Een 'projectenlijst' met daarin de geselecteerde PMIEK projecten. In onderstaande tabel zijn de categorieën omschreven van deze lijst.

Categorie	omschrijving	Verplicht
Naam project	Naam van project die zoveel mogelijk voor zichzelf spreekt. Bijv. 'Waterstofbackbone Regio A' of 'Verzwarende middenspanningstracé gemeente A - gemeente B'	Ja
Locatie	Duiding van gebied/locatie, zo specifiek mogelijk.	Ja
Type infra	Steekwoorden die type benodigde infrastructuur of flexibiliteitsopties beschrijven (bijvoorbeeld uitbreiding bestaand MS-HS-station, nieuwe warmte- of waterstofleiding of nieuwbouw hydrolyser)	Ja
Sectoren en ontwikkelingen	Steekwoorden van sectorale / ruimtelijke ontwikkelingen die ten grondslag liggen aan project (bijv. nieuwbouw woonwijk X in gemeente A, mobiliteitshub Y in gemeente B en verduurzaming bedrijventerrein Z in gemeente C.	Ja
Financiële informatie	Informatie of er financiële dekking is voor investering in infrastructuur, of er nog extra steun nodig is van overheden (bij private investeringen) en indien mogelijk orde grote van benodigde investering	Indien relevant
Planning	Indicatie van oplevering, detailniveau afhankelijk van fase project (periode van jaren/jaartal/kwartaal/ingebruikname datum)	Ja
Betrokken partijen	Opsomming van de belangrijkste betrokken partijen en hun rol (initiatiefnemer, investeerder, belanghebbende, etc.)	Ja

3. Projectfiche per project

De PMIEK werkorganisatie stelt per PMIEK-project een projectfiche op, waar wenselijk aangevuld met bijv. bedrijven of private netwerkbedrijven (voor bijvoorbeeld bij waterstof of warmte). Indicatie omvang projectfiche: 1 A4.

Categorie	omschrijving	Verplicht
Algemene gegevens	Zie projectenlijst	
Omschrijving	Korte omschrijving van project inclusief het 'narratief', het 'verhaal' van dit project (waarom dit project? Welke sectorale ontwikkelingen worden ermee bediend en wie zijn belanghebbenden?).	Ja
Reden opname/ afweging	Argumenten waarom project is geselecteerd voor prioritering en/of versnelling, voortkomend uit bestuurlijke afweging m.b.v. afwegingskader.	Ja
Projectfase	Projectfase bestaat uit drie afzonderlijke onderdelen: • Fase infra: Korte weergave in welke fase investeringsbeslissingen voor infrastructuur is (zelfde fasen als nationaal MIEK: 1) verkenning, 2) planstudie, 3) feedstudie, 4) besluitvorming) • Fase RO voor infra: korte weergave in welke fase RO-planvorming voor infrastructuur is (bijv. nog niet gestart, gesprekken opgestart, initiatiefplan ingediend, vergunning aangevraagd, vergunning verleend, vergunning onherroepelijk) • Fase ruimtelijke ontwikkeling: Korte weergave in welke fase de planvorming voor de bijbehorende ontwikkelingen (industrie, woningbouw, mobiliteit, etc. zijn) is hoe (on)zeker deze plannen zijn.	Ja
Afhankelijkheden van andere projecten	Beschrijving van afhankelijkheden van (of samenhang met) andere infrastructuurprojecten zijn er (zowel provinciaal als nationaal)?	Indien relevant
Afhankelijkheden buiten provincie	Indien er afhankelijkheden zijn van (of samenhang met) projecten of ontwikkelingen buiten regio/provincie zijn deze omschrijven en aangeven hoe hiermee wordt omgegaan.	Indien relevant
Uitvoeringsafspraken	Beschrijving waar versnelling nodig is en eventuele afspraken hoe deze gerealiseerd kunnen worden.	Ja